



**Srbija**

**ISTRAŽIVANJE VIŠESTRUKIH POKAZATELJA  
POLOŽAJA ŽENA I DECE  
2014**

---

**Srbija – Romska naselja**

**ISTRAŽIVANJE VIŠESTRUKIH POKAZATELJA  
POLOŽAJA ŽENA I DECE  
2014**

**Glavni nalazi**

**/Juli 2014./**



# Istraživanje višestrukih pokazatelja položaja žena i dece u Srbiji, 2014

Republički zavod za statistiku je kao deo globalnog MICS (Multiple Indicator Cluster Survey – MICS) programa, 2014. godine sproveo dva istraživanja - Istraživanje višestrukih pokazatelja položaja žena i dece u Srbiji i Istraživanje višestrukih pokazatelja položaja žena i dece u romskim naseljima u Srbiji. Stručnu i finansijsku podršku za sprovođenje istraživanja je obezbedio Dečiji fond Ujedinjenih nacija (UNICEF).

Globalni MICS program je razvijen od strane UNICEF-a 1990-tih godina kao međunarodni program anketnog istraživanja domaćinstava u cilju prikupljanja uporedivih podataka o širokom spektru pokazatelja o položaju žena i dece. MICS istraživanje meri ključne pokazatelje koji omogućavaju zemljama da generišu podatke neophodne za razvoj politika i programa kao i za praćenje napretka u ostvarivanju nacionalnih politika, Milenijumskih ciljeva razvoja i drugih ciljeva koji proističu iz potpisanih međunarodnih sporazuma.

Priroda MICS podataka koji su razvrstani po polu, starosti, tipu naselja, obrazovanju ispitanika, imovinskom stanju itd, omogućava analizu nejednakosti između različitih populacionih grupa unutar oba istraživanja. Time MICS podaci predstavljaju dobar osnov za razvoj politika zasnovanih na dokazima, koje za cilj imaju socijalno uključivanje najosetljivijih grupa. Istraživanje višestrukih pokazatelja položaja žena i dece u Srbiji i Istraživanje višestrukih pokazatelja položaja žena i dece u romskim naseljima u Srbiji će obezbediti nove i uporedive podatke koji će donosiocima odluka i drugim ključnim akterima omogućiti da kritički ocene napredak i da ulože dodatne napore u oblasti koje zahtevaju više pažnje.

Cilj ovog izveštaja je da omogući blagovremen pristup podacima i korišćenje rezultata Istraživanja višestrukih pokazatelja položaja žena i dece u Srbiji 2014 kao i Istraživanja višestrukih pokazatelja položaja žena i dece u romskim naseljima u Srbiji 2014, pre objavljivanja svih podataka i finalnog izveštaja koji će sadržati detaljne informacije o svim nalazima istraživanja po različitim demografskim, socijalnim, ekonomskim i kulturnim karakteristikama. Objavljivanje konačnog izveštaja istraživanja očekuje se do kraja 2014. godine.

Za više informacija o indikatorima i sprovedenoj analizi u okviru konačnog izveštaja posetite internet stranice [mics.unicef.org](http://mics.unicef.org) i [childinfo.org](http://childinfo.org).

## Predlog za citiranje podataka

Republički zavod za statistiku i UNICEF, 2014. *Istraživanje višestrukih pokazatelja položaja žena i dece u Srbiji 2014, i Istraživanje višestrukih pokazatelja položaja žena i dece u romskim naseljima u Srbiji 2014, Glavni nalazi*. Beograd, Srbija: Republički zavod za statistiku i UNICEF.



# S a d r ž a j

Kratak pregled MICS istraživanja u Srbiji / 4

Smrtnost dece / 6

Ishrana / 7

Zdravlje deteta / 10

Voda i sanitacija / 13

Reproduktivno zdravlje / 14

Razvoj deteta / 17

Pismenost i obrazovanje / 18

Zaštita deteta / 21

Subjektivno osećanje blagostanja / 23

*Napomene* / 24

## Lista grafikona

- 11 Grafikon 1: Vakcinacija do uzrasta od 12 meseci (vakcinacija protiv malih boginja, zauški i rubele do 24 meseca), Srbija, 2014
- 11 Grafikon 1R: Vakcinacija do uzrasta od 12 meseci (vakcinacija protiv malih boginja, zauški i rubele do 24 meseca), Srbija – Romska naselja, 2014
- 15 Grafikon 2: Korišćenje kontracepcije, Srbija, 2014
- 15 Grafikon 2R: Korišćenje kontracepcije, Srbija – Romska naselja, 2014
- 16 Grafikon 3: Kontinuitet zdravstvene zaštite, Srbija, 2014
- 16 Grafikon 3R: Kontinuitet zdravstvene zaštite, Srbija – Romska naselja, 2014
- 20 Grafikon 4: Indikatori obrazovanja po polu, Srbija, 2014
- 20 Grafikon 4R: Indikatori obrazovanja po polu, Srbija – Romska naselja, 2014
- 21 Grafikon 5: Metodi disciplinovanja deteta, deca starosti 1-14 godina, Srbija, 2014
- 21 Grafikon 5R: Metodi disciplinovanja deteta, deca starosti 1-14 godina, Srbija – Romska naselja, 2014

# Kratak pregled MICS istraživanja u Srbiji

## Sprovođenje istraživanja

<b>Uzorački okvir</b>	Popis stanovništva, domaćinstava i stanova 2011. godine
<b>Ažuriranje</b>	Oktober 2013. godine
<b>Obuka anketara</b>	Januar 2014
<b>Upitnici</b>	Upitnik za domaćinstvo Upitnik za ženu starosti 15-49 Upitnik za dete mlađe od pet godina Upitnik za evidenciju vakcinacija u zdravstvenoj ustanovi
<b>Terenski rad</b>	Februar–April 2014

### Uzorak istraživanja – Srbija

<b>Domaćinstva</b>	
Uzorkovana	7.351
Nastanjena	6.959
Anketirana	6.191
Stopa odgovora (procenat)	89,0
<b>Žene</b>	
Ispunjavaju uslov za anketiranje	4.997
Anketirane	4.713
Stopa odgovora (procenat)	94,3
<b>Deca mlađa od 5 godina</b>	
Ispunjavaju uslov	2.773
Anketirana majka/staratelj	2.720
Stopa odgovora (procenat)	98,1

### Uzorak istraživanja – Srbija – Romska naselja

<b>Domaćinstva</b>	
Uzorkovana	1.976
Nastanjena	1.803
Anketirana	1.743
Stopa odgovora (procenat)	96,7
<b>Žene</b>	
Ispunjavaju uslov za anketiranje	2.162
Anketirane	2.081
Stopa odgovora (procenat)	96,3
<b>Deca mlađa od 5 godina</b>	
Ispunjavaju uslov	1.556
Anketirana majka/staratelj	1.515
Stopa odgovora (procenat)	97,4

## Populacija obuhvaćena istraživanjem

	Srbija	Srbija – Romska naselja
Prosečna veličina domaćinstva	3,1	4,9
<b>Procenat populacije ispod:</b>		
5 godina	4,7	12,5
18 godina	18,1	40,2
Procenat žena starosti 15-49 godina koje su imale najmanje jedno živorođenje u poslednje 2 godine	8,2	19,4
<b>Procenat populacije koja živi u</b>		
Gradskim naseljima	59,0	73,7
Ostalim naseljima	41,0	26,3
Beograd	22,6	
Vojvodina	26,6	
Šumadija i Zapadna Srbija	27,5	
Južna i Istočna Srbija	23,3	

## Karakteristike domaćinstava

	Srbija	Srbija – Romska naselja
<b>Procenat domaćinstva koja imaju</b>		
Električnu energiju	99,7	89,7
Obrađeni pod	99,0	96,4
Obrađeni krov	98,8	93,3
Obrađene zidove	98,2	95,7
<b>Prosečan broj lica po sobi koja se koristi za spavanje</b>	1,62	2,97

## Lična ili imovina domaćinstva

	Srbija	Srbija – Romska naselja
<b>Procenat domaćinstava koja poseduju</b>		
Frižider	98,3	75,2
Električni šporet	95,3	60,2
Veš mašina	93,6	57,6
PC/Laptop	63,6	42,1
Internet	57,5	34,8
Poljoprivredno zemljište	41,3	2,6
Domaće životinje/stoku	26,8	9,3
<b>Procenat domaćinstava u kojima bar jedan član ima ili poseduje</b>		
Mobilni telefon	90,7	80,9
Auto	59,9	22,3
Račun u banci	83,0	25,7

# Smrtnost dece

## Mortalitet u ranom detinjstvu<sup>A</sup>

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija – Romska naselja <sup>B</sup>
1.2 MDG 4.2	Stopa smrtnosti odojčadi	Verovatnoća da će odojče umreti u periodu između rođenja i prvog rođendana	12,8
1.5 MDG 4.1	Stopa smrtnosti dece mlađe od 5 godina	Verovatnoća da će dete umreti u periodu između rođenja i petog rođendana	14,4

<sup>A</sup> Smrtnost dece je izračunata samo za Istraživanje položaja žena i dece u romskim naseljima u Srbiji, 2014. Referentni period je prvi kvartal 2012.

<sup>B</sup> Vrednost indikatora se računa na 1.000 živorođenja i odnosi se na period od godinu dana pre sprovođenja istraživanja.

# Ishrana

## Stanje uhranjenosti<sup>1</sup>

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
2.1a	MDG 1.8	Prevalencija pothranjenosti		
2.1b	(a) Umereno ili veoma	(a) za dve standardne devijacije (umereno i veoma pothranjeni)	1,8	9,5
	(b) Veoma	(b) za tri standardne devijacije (veoma pothranjeni) u odnosu na srednju vrednost telesne težine za dati uzrast po standardu SZO	0,2	1,9
2.2a	Prevalencija zaostajanja u rastu	Procenat dece mlađe od 5 godina koja zaostaju		
2.2b	(a) Umereno ili veoma	(a) za dve standardne devijacije (umereno i veoma zaostaju u rastu)	6,0	18,5
	(b) Veoma	(b) za tri standardne devijacije (veoma zaostaju u rastu) u odnosu na srednju vrednost telesne visine za dati uzrast po standardu SZO	2,3	5,3
2.3a	Prevalencija zaostajanja telesne težine u odnosu na visinu	Procenat dece mlađe od 5 godina koja zaostaju		
2.3b	(a) Umereno ili veoma	(a) za dve standardne devijacije (umereno i veoma zaostaju u razvoju)	3,9	4,8
	(b) Veoma	(b) za tri standardne devijacije (veoma zaostaju u razvoju) u odnosu na srednju vrednost telesne težine u odnosu na visinu po standardu SZO	1,1	1,9
2.4	Prevalencija gojaznosti	Procenat dece mlađe od 5 godina koja su iznad dve standardne devijacije u odnosu na srednju vrednost telesne težine u odnosu na visinu po standardu SZO	13,9	5,1

## Dojenje i ishrana odojčadi

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
2.5	Deca koja su ikada dojena	Procenat žena koje su rodile živorođeno dete u poslednje 2 godine koje su u bilo kojem trenutku dojile svoje živorođeno dete	90,4	94,4
2.6	Rani početak dojenja	Procenat žena koje su rodile živorođeno dete u poslednje 2 godine koje su po prvi put stavile novorođenče na grudi u roku od 1 sata od rođenja	50,8	69,1
2.7	Isključivo dojenje odojčadi mlađe od 6 meseci	Procenat odojčadi mlađe od 6 meseci koja su isključivo dojena <sup>2</sup>	12,8	13,0
2.8	Predominantno dojenje odojčadi mlađe od 6 meseci	Procenat odojčadi mlađe od 6 meseci koja su se prethodnog dana uglavnom hranila majčinim mlekom <sup>3</sup>	47,2	60,6
2.9	Nastavljeno dojenje posle prve godine	Procenat dece uzrasta 12-15 meseci koja su se prethodnog dana hranila majčinim mlekom	24,6	62,0
2.10	Nastavljeno dojenje tokom druge godine	Procenat dece uzrasta 20-23 meseci koja su se prethodnog dana hranila majčinim mlekom	8,9	33,3
2.11	Trajanje dojenja	Uzrast u mesecima kada 50 procenata dece uzrasta 0-35 meseci nije dobilo majčino mleko tokom prethodnog dana	10,5	15,7
2.12	Dojenje prilagođeno uzrastu	Procenat dece uzrasta od 0 do 23 meseca koja su hranjena na odgovarajući način <sup>4</sup> tokom prethodnog dana	23,4	42,9
2.13	Uvođenje čvrste, polučvrste ili meke hrane	Procenat odojčadi uzrasta od 6 do 8 meseci koja su tokom prethodnog dana dobila čvrstu, polučvrstu ili meku hranu	96,6	89,6
2.14	Najmanje dva mlečna obroka (deca koja se ne doje)	Procenat dece koja se ne doje uzrasta 6-23 meseca koja su prethodnog dana dobila najmanje 2 mlečna obroka	84,3	62,1
2.15	Minimalna učestalost obroka	Procenat dece uzrasta 6-23 meseca koja su uzimala čvrstu, polučvrstu i meku hranu (uz mlečne obroke za decu koja se ne doje) najmanji broj puta ili više puta <sup>5</sup> , u zavisnosti od statusa dojenja, tokom prethodnog dana	94,4	71,7
2.16	Minimalna raznolikost u ishrani	Procenat dece uzrasta 6-23 meseca koja su tokom prethodnog dana uzimala hranu iz 4 ili više grupa hrane <sup>6</sup>	89,6	51,3
2.17a	Minimalna prihvatljiva ishrana	(a) Procenat dece koja su dojena uzrasta 6-23 meseca koja su imali barem minimalnu različitost u ishrani i minimalnu frekvenciju obroka tokom prethodnog dana	68,9	26,8
2.17b		(b) Procenat dece koja nisu dojena uzrasta 6-23 meseca koja su uzela bar 2 mlečna obroka i imala barem minimalnu različitost u ishrani ne uključujući mlečne obroke i minimalnu frekvenciju obroka tokom prethodnog dana	73,0	36,5
2.18	Hranjenje na flašicu	Procenat dece uzrasta 0-23 meseca koja su hranjena na flašicu tokom prethodnog dana	83,1	72,0



## Mala telesna težina pri rođenju

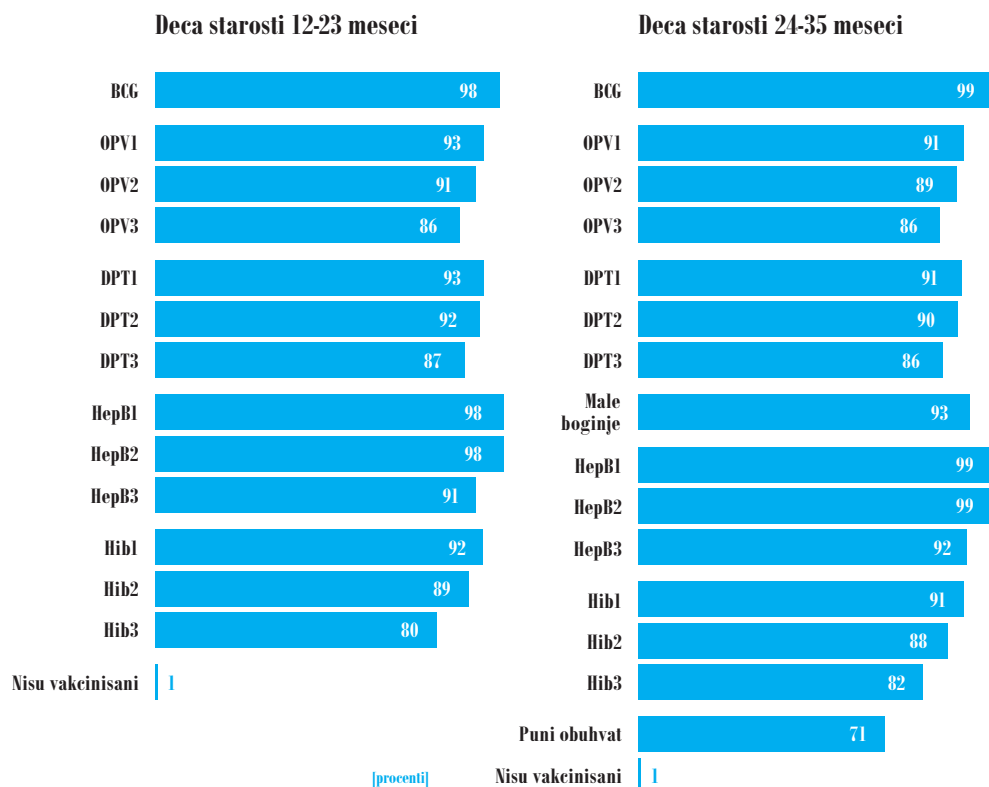
MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
2.20	Odojčad sa malom telesnom težinom	Procenat poslednje živorođene dece u periodu od prethodne 2 godine čija je telesna masa bila manja od 2,500 grama odmah po rođenju	5,1	14,7
2.21	Odojčad čija je telesna težina izmerena odmah po rođenju	Procenat poslednje živorođene dece u periodu od prethodne 2 godine čija je telesna masa izmerena odmah po rođenju	98,7	98,6

# Zdravlje deteta

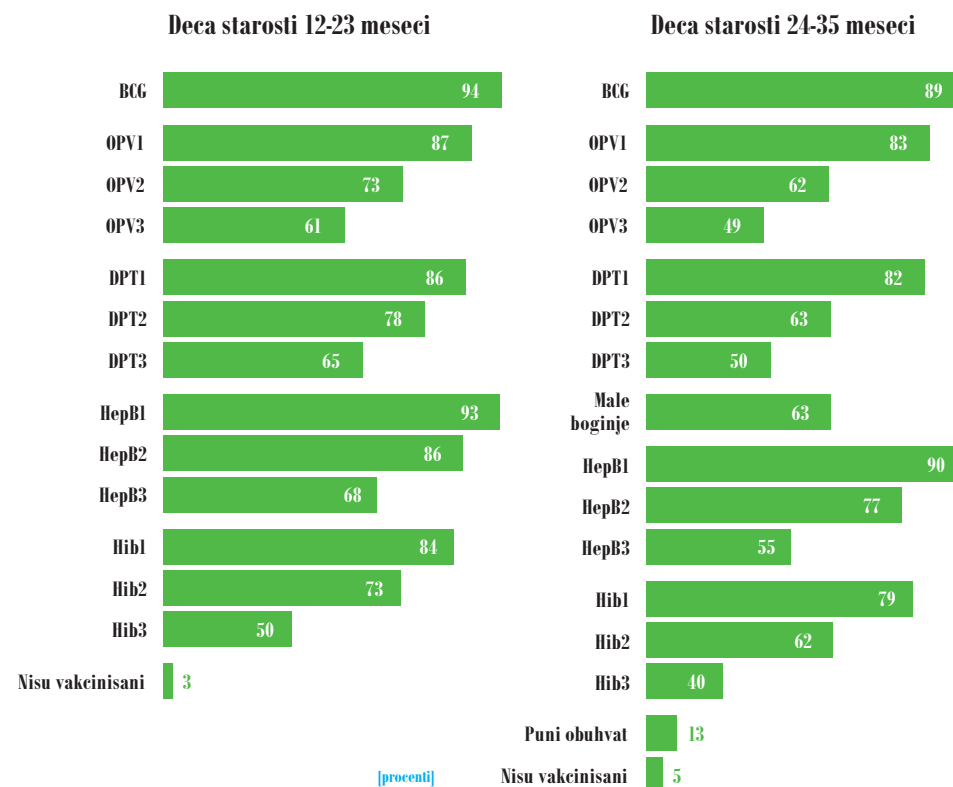
## Vakcinacija

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
3.1	Obuhvat imunizacijom protiv tuberkuloze (BCG)	Procenat dece uzrasta 12-23 meseci koja su primila BCG vakcinu do prvog rođendana (pre navršene prve godine)	98,0	94,3
3.2	Obuhvat imunizacijom protiv dečije paralize (OPV)	Broj dece uzrasta 12-23 meseci koja su primila treću dozu OPV vakcine (OPV3) do prvog rođendana (pre navršene prve godine)	86,4	61,0
3.3	Obuhvat imunizacijom protiv difeterije, velikog kašlja i tetanusa (DTP)	Procenat dece uzrasta 12-23 meseci koja su primila treću dozu DTP vakcine (DTP3) do prvog rođendana (pre navršene prve godine)	87,4	64,5
3.4 MDG 4.3	Obuhvat imunizacijom protiv malih boginja, zauški i rubele (MMR1)	Procenat dece uzrasta 24-35 meseci koja su primila MMR1 vakcinu do drugog rođendana	93,4	63,3
3.5	Obuhvat imunizacijom protiv hepatitisa B (HepB)	Procenat dece uzrasta 12-23 meseci koja su primila treću dozu hepatitisa B vakcine (HepB3) do prvog rođendana (pre navršene prve godine)	91,3	67,8
3.6	Obuhvat imunizacijom protiv meningitisa (Hib – Haemophilus influenzae tip B)	Procenat dece uzrasta 12-23 meseci koja su primila treću dozu Hib vakcine (Hib3) do prvog rođendana (pre navršene prve godine)	80,4	49,6
3.8	Puni obuhvat imunizacijom	Procenat dece uzrasta 24-35 meseci koja su primila sve <sup>7</sup> preporučene vakcine iz nacionalnog kalendara imunizacije do svog prvog rođendana (do navršene druge godine za vakcinu protiv malih boginja)	70,5	12,7
-	Puni obuhvat imunizacijom do trenutka anketiranja	Procenat dece uzrasta 24-35 meseci koja su primila sve <sup>7</sup> preporučene vakcine iz nacionalnog kalendara imunizacije do trenutka anketiranja	80,6	44,1

**Grafikon 1: Vakcinacija do uzrasta od 12 meseci (vakcinacija protiv malih boginja, zauški i rubele do 24 meseca), Srbija, 2014**



**Grafikon 1R: Vakcinacija do uzrasta od 12 meseci (vakcinacija protiv malih boginja, zauški i rubele do 24 meseca), Srbija – Romska naselja, 2014**



## Korišćenje čvrstih goriva

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
3.15	Korišćenje čvrstih goriva za kuvanje	Procenat članova domaćinstva u domaćinstvima koja koriste čvrsta goriva kao primarni izvor energije u domaćinstvu za kuvanje	34,2	81,9

# Voda i sanitacija

## Voda i sanitacija

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja	
4.1	MDG 7.8	Korišćenje poboljšanih izvora pijaće vode	Procenat članova domaćinstva koji koriste poboljšane izvore pijaće vode	99,5	97,7
4.2		Tretiranje vode	Procenat članova domaćinstva koji koriste nepoboljšane izvore pijaće vode koji primenjuju odgovarajući metod tretiranja vode	3,3	4,1
4.3	MDG 7.9	Korišćenje poboljšanih sanitarnih prostorija	Procenat članova domaćinstva koji koriste poboljšane sanitarne prostorije koje se ne dele s drugima	96,9	72,9

# Reproduktivno zdravlje

## Kontracepcija i nezadovoljena potreba

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
-	Stopa ukupnog fertiliteta	Ukupna stopa fertiliteta <sup>A</sup> za žene starosti 15-49 godina	1,6	(3,1)
5.1 MDG 5.4	Stopa rađanja adolescentkinja	Stopa fertiliteta žena starosti 15-19 godina <sup>A</sup>	22	157
5.2	Rano rađanje	Procenat žena starosti 20-24 godine koje su rodile najmanje jedno živorođeno dete pre svoje 18. godine	1,4	38,3
5.3 MDG 5.3	Stopa primene kontraceptivnih metoda	Procenat žena starosti 15-49 godina koje su trenutno udate ili u vanbračnoj zajednici i koje koriste (ili čiji partner koristi) kontraceptivno sredstvo (savremeno ili tradicionalno)	58,4	61,2
5.4 MDG 5.6	Nezadovoljena potreba	Procenat žena starosti 15-49 godina koje su trenutno udate ili u vanbračnoj zajednici i koje su fertile i žele da prorede trudnoće ili ograniče broj dece koju imaju i koje trenutno ne koriste kontracepciju	14,9	13,9
SS <sup>B</sup>	Iskustvo abortusa u reproduktivnom periodu	Procenat žena starosti 15-49 godina koje su imale bar jedan abortus.	14,6	30,6

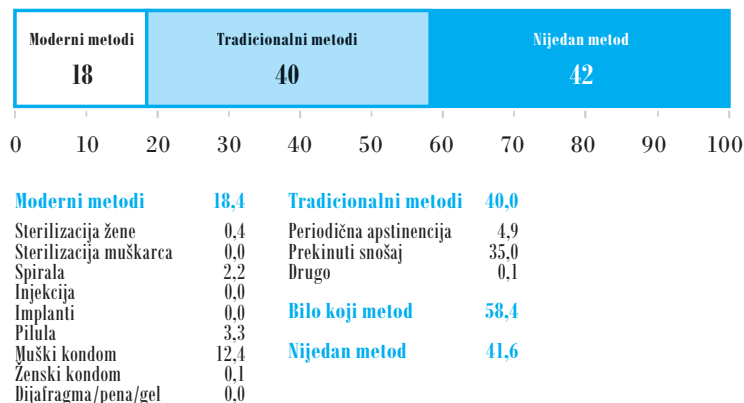
<sup>A</sup> Stopa fertiliteta kod konkretne starosne grupe je definisana kao broj živorođenja koje je žena imala u određenoj starosnoj grupi za određeni vremenski period podeljen sa prosečnim brojem žena koje pripadaju posmatranoj starosnoj grupi u toku istog vremenskog perioda izražen na 1.000 žena. Stopa fertiliteta kod konkretne starosne grupe žena starosti 15-19 godina je definisana kao stopa rađanja adolescentkinja.

Stopa ukupnog fertiliteta (TFR) je izračunata sabiranjem stopa fertiliteta određenih starosnih grupa izračunatih za sve petogodišnje starosne grupe žena starosti od 15 do 49 godina. Stopa ukupnog fertiliteta pokazuje prosečan broj dece koje će žena roditi do kraja njenog reproduktivnog perioda (do 50-te godine) ukoliko bude važeća trenutna stopa fertiliteta.

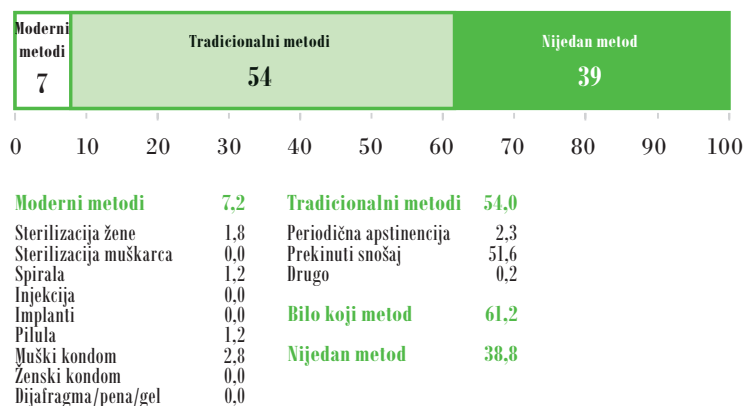
<sup>B</sup> SS označava indikator koji je izračunat na osnovu podataka iz modula ili pitanja uključenih u ovo istraživanje a koja nisu dio standardne

( ) Vrednosti su izračunate na bazi 125-249 neponderisanih godina izloženosti.

## Grafikon 2: Korišćenje kontracepcije, Srbija, 2014



## Grafikon 2R: Korišćenje kontracepcije, Srbija – Romska naselja, 2014<sup>8</sup>



## Zdravlje majke i novorođenčeta

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
5.5a MDG	Obuhvat prenatalnom zaštitom	Procenat žena starosti 15-49 godina koje su, u prethodne 2 godine, tokom poslednje trudnoće koja je dovela do živorođenja bile pregledane		
5.5b 5.5		(a) bar jednom od strane obučenog zdravstvenog radnika	98,3	95,5
		(b) bar četiri puta od strane nekog drugog provajdera	93,9	74,4
5.6	Sadržaj prenatalne zaštite	Procenat žena starosti 15-49 godina koje su rodile živorođeno dete u poslednje dve godine i kojima je izmeren krvni pritisak, koje su dale uzorak urina i krvi tokom poslednje trudnoće	93,6	86,9
5.7 MDG 5.2	Stručna pomoć pri porođaju	Procenat žena starosti 15-49 godina koje su rodile živorođeno dete u poslednje dve godine i kojima je tokom porođaja pomagao obučeni zdravstveni radnik	98,4	98,6
5.8	Porođaji obavljani u zdravstvenoj ustanovi	Procenat žena starosti 15-49 godina koje su rodile živorođeno dete u poslednje dve godine i koje su se porodile u zdravstvenoj ustanovi	98,3	98,5
5.9	Porođaji obavljani carskim rezom	Procenat žena starosti 15-49 godina čije je najskorije živorođeno dete u poslednje dve godine rođeno carskim rezom	28,8	12,6

**Grafikon 3: Kontinuitet zdravstvene zaštite, Srbija, 2014**



**Grafikon 3R: Kontinuitet zdravstvene zaštite, Srbija – Romska naselja, 2014**





# Razvoj deteta

## Razvoj deteta

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
6.1	Pohađanje obrazovanja u ranom detinjstvu	Procenat dece uzrasta 36-59 meseci koja pohađaju program obrazovanja u ranom detinjstvu	50,2	5,7
6.2	Podrška odraslih pri učenju	Procenat dece uzrasta 36-59 meseci sa kojima je učestvovala odrasla osoba u četiri ili više aktivnosti u cilju podsticanja učenja i pripreme za školu u prethodna 3 dana	95,5	68,0
6.3	Podrška očeva pri učenju	Procenat dece uzrasta 36-59 meseci čiji je biološki otac učestvovao u četiri ili više aktivnosti u cilju podsticanja učenja i pripreme za školu u prethodna 3 dana	36,5	17,3
6.4	Podrška majki pri učenju	Procenat dece uzrasta 36-59 meseci čija je biološka majka učestvovala u četiri ili više aktivnosti u cilju podsticanja učenja i pripreme za školu u prethodna 3 dana	89,6	48,3
6.5	Dostupnost dečijih knjiga	Procenat dece mlađe od 5 godina koja imaju tri ili više dečijih knjiga	71,9	11,9
6.6	Dostupnost igračaka	Procenat dece mlađe od 5 godina koja imaju dve ili više vrsta igračaka	75,0	53,2
6.7	Neadekvatni nadzor	Procenat dece mlađe od 5 godina koja su ostavljena sama ili pod nadzorom drugog deteta mlađeg od 10 godina duže od jednog sata najmanje jednom tokom prethodne nedelje	1,3	3,6
6.8	Indeks ranog razvoja deteta	Procenat dece uzrasta 36-59 meseci koja se pravilno razvijaju u najmanje tri od sledeća četiti domena: poznavanje slova i brojeva, fizički razvoj, socijalno-emocionalni razvoj i učenje	95,1	83,3

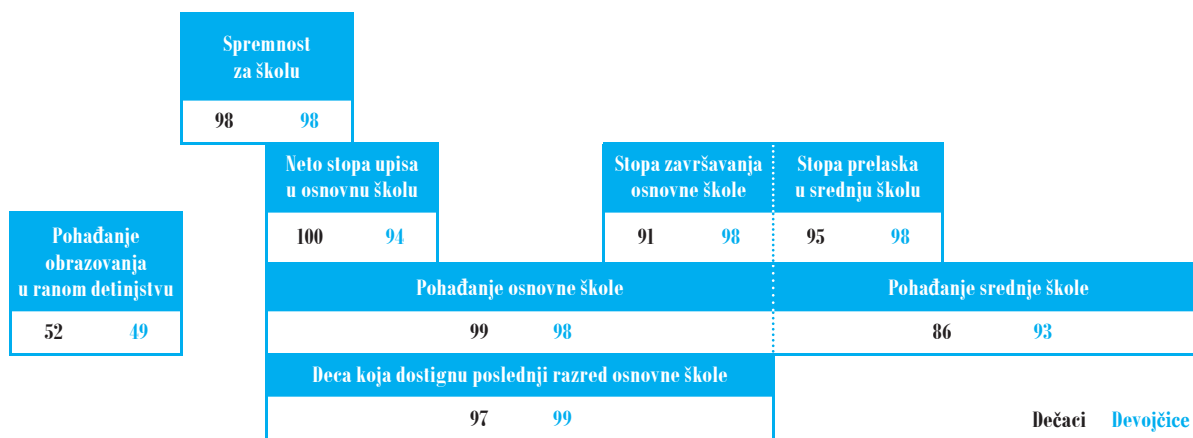
# Pismenost i obrazovanje

## Pismenost i obrazovanje<sup>9</sup>

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja	
7.1	MDG 2.3	Stopa pismenosti mladih žena	Procenat žena starosti 15-24 godine koje umeju da pročitaju jednostavnu kratku izjavu o svakodnevnom životu ili su pohađale srednju ili visoku školu	99,1	80,1
7.2		Spremnost za školu	Procenat dece u prvom razredu osnovne škole koja su pohađala predškolsko obrazovanje tokom prethodne školske godine	98,1	79,9
7.3		Neto stopa upisa u osnovnu školu	Procenat dece uzrasta za polazak u osnovnu školu koja su se upisala u prvi razred osnovne škole	97,0	69,1
<b>Indikatori prema ISCED klasifikaciji<sup>10</sup></b>					
7.4	MDG 2.1	Neto stopa pohađanja osnovne škole (prilagođeno)	Procenat dece osnovnoškolskog uzrasta koja trenutno pohađaju osnovnu ili srednju školu	98,8	85,8
7.5		Neto stopa pohađanja srednje škole (prilagođeno)	Procenat dece uzrasta srednje škole koja trenutno pohađaju srednju ili visoku školu	93,5	51,2
SS		Neto stopa pohađanja niže srednje škole (prilagođeno)	Procenat dece uzrasta niže srednje škole koja trenutno pohađaju nižu srednju ili višu srednju školu	96,2	67,1
SS		Neto stopa pohađanja više srednje škole (prilagođeno)	Procenat dece uzrasta više srednje škole koja trenutno pohađaju višu srednju ili visoku školu	89,1	21,6
7.6	MDG 2.2	Deca koja stignu do poslednjeg razreda osnovne škole	Procenat dece koja upišu prvi razred osnovne škole i koja uspeju da stignu do poslednjeg razreda (četvrtog) osnovne škole	99,8	96,5
7.7		Stopa završavanja osnovne škole	Broj dece koja idu u poslednji razred osnovne škole (isključujući ponavljače) podeljen sa brojem dece uzrasta kada bi trebalo da završe osnovnu školu (uzrast kada bi trebalo da idu u poslednji razred osnovne škole)	92,4	115,7

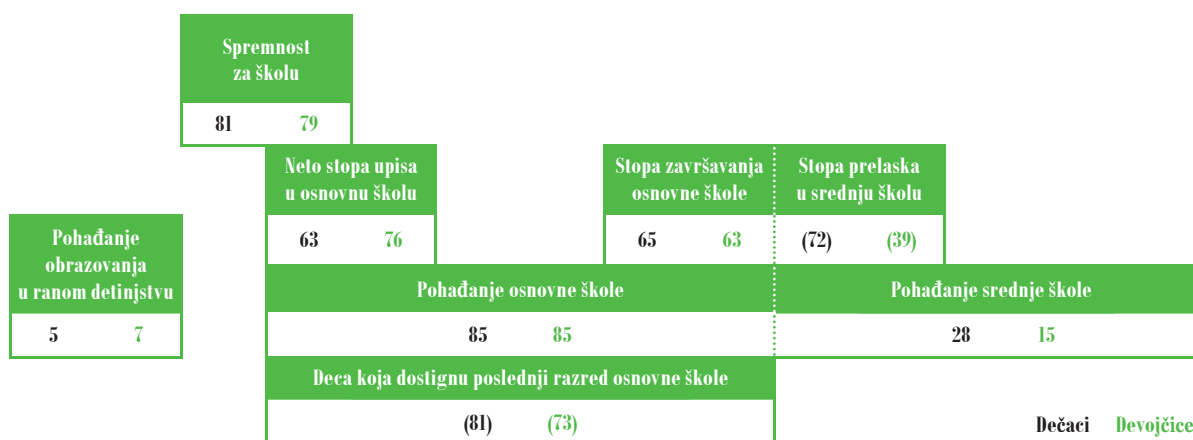
MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja	
7.8		Stopa prelaska u srednju školu	Broj dece koja su išla u poslednji razred osnovne škole tokom prethodne školske godine i koja idu u prvi razred srednje škole tokom tekuće školske godine podeljen sa brojem dece koja su prethodne školske godine pohađala poslednji razred osnovne škole	99,6	92,6
7.9	MDG 3.1	Indeks jednakosti polova (osnovno obrazovanje)	Neto stopa pohađanja osnovne škole za devojčice (prilagođeno) podeljena sa neto stopom pohađanja osnovne škole za dečake (prilagođeno)	1,00	1,03
7.10	MDG 3.1	Indeks jednakosti polova (srednje obrazovanje)	Neto stopa pohađanja srednje škole za devojčice (prilagođeno) podeljena sa neto stopom pohađanja srednje škole za dečake (prilagođeno)	1,04	0,87
SS		Indeks jednakosti polova (niže srednje obrazovanje)	Neto stopa pohađanja niže srednje škole za devojčice (prilagođeno) podeljena sa neto stopom pohađanja niže srednje škole za dečake (prilagođeno)	0,99	1,00
SS		Indeks jednakosti polova (više srednje obrazovanje)	Neto stopa pohađanja više srednje škole za devojčice (prilagođeno) podeljena sa neto stopom pohađanja više srednje škole za dečake (prilagođeno)	1,08	0,53
<b>Indikatori prema nacionalnoj klasifikaciji nivoa obrazovnog sistema<sup>11</sup></b>					
7.S4		Neto stopa pohađanja osnovne škole (prilagođeno)	Procenat dece osnovnoškolskog uzrasta koja trenutno idu u osnovnu ili srednju školu	98,5	84,9
7.S5		Neto stopa pohađanja srednje škole (prilagođeno)	Procenat dece srednjoškolskog uzrasta koja trenutno pohađaju srednju ili visoku školu	89,1	21,6
7.S6		Deca koja stignu do poslednjeg razreda osnovne škole	Procenat dece koja upišu prvi razred osnovne škole i koja uspeju da stignu do poslednjeg razreda osnovne škole	97,9	77,0
7.S7		Stopa završavanja osnovne škole	Broj dece koja idu u poslednji razred osnovne škole (isključujući ponavljače) podeljen sa brojem dece uzrasta kada bi trebalo da završe osnovnu školu (uzrast kada bi trebalo da idu u poslednji razred osnovne škole)	93,4	64,0
7.S8		Stopa prelaska u srednju školu	Broj dece koja su išla u poslednji razred osnovne škole tokom prethodne školske godine i koja idu u prvi razred srednje škole tokom tekuće školske godine podeljen sa brojem dece koja su prethodne školske godine pohađala poslednji razred osnovne škole	96,3	58,7
7.S9		Indeks jednakosti polova (osnovno obrazovanje)	Neto stopa pohađanja osnovne škole za devojčice (prilagođeno) podeljena sa neto stopom pohađanja osnovne škole za dečake (prilagođeno)	0,99	1,01
7.S10		Indeks jednakosti polova (srednje obrazovanje)	Neto stopa pohađanja srednje škole za devojčice (prilagođeno) podeljena sa neto stopom pohađanja srednje škole za dečake (prilagođeno)	1,08	0,53

## Grafikon 4: Indikatori obrazovanja po polu, Srbija, 2014



*Napomena:* Sve vrednosti su izražene u procentima  
Indikatori na grafikonu su izračunati u skladu sa nacionalnom klasifikacijom nivoa obrazovnog sistema.

## Grafikon 4R: Indikatori obrazovanja po polu, Srbija – Romska naselja, 2014



*Napomena:* Sve vrednosti su izražene u procentima  
Indikatori na grafikonu su izračunati u skladu sa nacionalnom klasifikacijom nivoa obrazovnog sistema.  
( ) Vrednosti su bazirane na 25-49 neponderisanih slučajeva

# Zaštita deteta

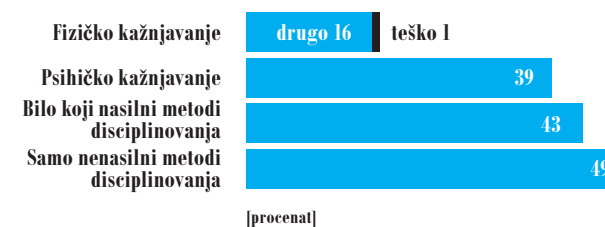
## Upis u matičnu knjigu rođenih

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
8.1	Upis u matičnu knjigu rođenih	Procenat dece mlađe od 5 godina koja su upisana u matičnu knjigu rođenih	99,4	95,3

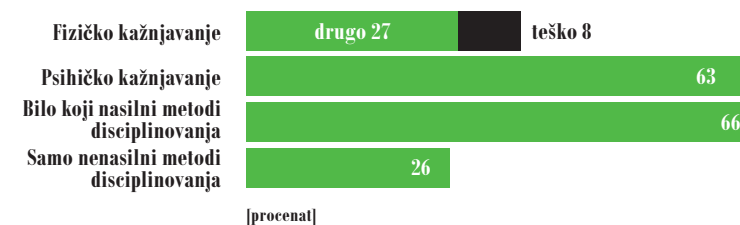
## Disciplinovanje dece

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
8.3	Nasilni metodi disciplinovanja	Procenat dece uzrasta 1-14 godina koja su bila izložena psihičkoj agresiji ili fizičkom kažnjavanju tokom prethodnog meseca	43,1	65,9

## Grafikon 5: Metodi disciplinovanja deteta, deca starosti 1-14 godina, Srbija, 2014



## Grafikon 5R: Metodi disciplinovanja deteta, deca starosti 1-14 godina, Srbija – Romska naselja, 2014



## Rano stupanje u brak

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
8.4	Brak pre 15, godine	Procenat žena starosti 15-49 godina koje su prvi put stupile u brak ili vanbračnu zajednicu pre navršene 15, godine	0,8	16,9
8.5	Brak pre 18, godine	Procenat žena starosti 20-49 godina koje su prvi put stupile u brak ili vanbračnu zajednicu pre navršene 18, godine	6,8	57,0
8.6	Žene starosti od 15 do 19 godina koje su trenutno udate ili u vanbračnoj zajednici	Procenat žena starosti od 15 do 19 godina koje su trenutno u braku ili u vanbračnoj zajednici	3,5	42,7
8.8a	Razlika u godinama između supružnika	Broj žena koje su trenutno udate ili u vanbračnoj zajednici čiji je suprug 10 ili više godina stariji,		
8.8b		(a) za žene starosti 15-19 godina,	(9,1)	6,3
		(b) za žene starosti 20-24 godine	10,3	2,6

( ) Vrednosti su bazirane na 25-49 neponderisanih slučajeva

## Stavovi prema nasilju u porodici

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
8.12	Stavovi prema nasilju u porodici	Procenat žena koje misle da muž/partner ima pravo da udari ili istuče svoju ženu iz najmanje jednog od niza razloga: (1) ako izađe bez njegovog znanja, (2) ako zanemari decu, (3) ako se svađa s njim, (4) ako odbije da ima seksualne odnose s njim, (5) ako joj zagori hrana	3,8	37,0

## Sa kim deca žive

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
8.13	Sa kim deca žive	Procenat dece starosti 0-17 godine koja ne žive ni sa jednim od bioloških roditelja	0,7	3,4
8.14	Prevalencija dece kojima je preminuo jedan ili oba biološka roditelja	Procenat dece starosti 0-17 godina čiji jedan ili oba biološka roditelja nisu živa	1,7	2,3
8.15	Deca čiji bar jedan roditelj živi u inostranstvu	Procenat dece starosti 0-17 čiji bar jedan biološki roditelj živi u inostranstvu	1,2	1,8

# Subjektivno osećanje blagostanja

## Subjektivno osećanje blagostanja

MICS indikator	Naziv indikatora	Opis	Srbija	Srbija – Romska naselja
11.1	Zadovoljstvo životom	Procenat žena starosti 15-24 godine koje su veoma ili donekle zadovoljne svojim životom, sveukupno	93,1	82,4
11.2	Sreća	Procenat žena starosti 15-24 godine koje su veoma ili donekle srećne	93,6	86,7
11.3	Percepcija boljeg života	Procenat žena starosti 15-24 godine čiji se život poboljšao tokom proteklih godinu dana i koje očekuju da će njihov život biti bolji nakon jedne godine	29,1	27,4

# Napomene

- 1 a) Težina i visina/dužina su uspešno izmereni kod 89,3 i 89,2 procenata dece mlađe od 5 godina, respektivno u uzorku za Srbiju 2014, b) Težina i visina/dužina su uspešno izmereni kod 91,5 procenata dece mlađe od 5 godina u uzorku za Srbiju – Romska naselja 2014.
- 2 Odojčad koja su dobijala majčino mleko i nisu dobijala nikakve druge tečnosti niti hranu, uz izuzetak rastvora za oralnu rehidraciju, vitamina, mineralnih dodataka i lekova.
- 3 Odojčad koja su dobijala majčino mleko i određene tečnosti (vodu i pića koja se prave s vodom, voćni sok, narodne napitke, rastvor za oralnu rehidraciju, kapi, vitamine, minerale i lekove), ali nisu dobijala ništa drugo (to se naročito odnosi na mleko koje nije majčino i tečnu hranu).
- 4 Odojčad uzrasta 0-5 meseci koja su isključivo dojena, kao i deca uzrasta 6-23 meseca koja su dojena i jela čvrstu, polučvrstu ili meku hranu.
- 5 Deca koja se doje: čvrsta, polučvrsta ili meka hrana, dva puta za odojčad uzrasta 6-8 meseci, tri puta za decu uzrasta 9-23 meseca; Deca koja se ne doje: čvrsta, polučvrsta ili meka hrana ili mlečni obrok, četiri puta za decu uzrasta 6-23 meseca.
- 6 Pokazatelj je baziran na potrošnji bilo koje količine hrane i to najmanje iz 4 od 7 sledećih grupa hrane: 1) žitarice, korenje i gomolji, 2) mahunarke i orasi, 3) mlečni proizvodi (mleko, jogurt, sir), 4) meso (junetina, teletina, riba, perad i džigerica/druge iznutrice), 5) jaja, 6) voće i povrće bogato vitaminom A, i 7) drugo voće i povrće.
- 7 Potpuna imunizacija prema nacionalnom kalendaru imunizacije u Srbiji uključuje sledeće: 1 dozu BCG, 3 doze OPV, DTP, HepB i Hib do starosti 12 meseci i jednu dozu vakcine protiv malih boginja (administrirana se kao MMR1) do navršanih 24 meseca starosti.
- 8 Procenti se ne sabiraju do 100,0 usled zaokruživanja.
- 9 Pokazatelji obrazovanja, gde je to primenljivo, su bazirani na prikupljenim informacijama o pohađanju škole (u bilo koje vreme u toku školske godine), kao aproksimaciju za upis u školu.
- 10 Klasifikaciju nivoa osnovnog i srednjeg obrazovanja u Republici Srbiji u skladu sa klasifikacijom ISCED 2011 čine: (i) ISCED 1 – osnovna škola, ekvivalentno 1-4 razredu osnovne škole u okviru nacionalnog obrazovnog sistema (tipično za uzrast od 6-9 godina); (ii) ISCED 2 – niža srednja škola, ekvivalentno 5-8 razredu osnovne škole u okviru nacionalnog obrazovnog sistema (tipično za uzrast od 10-13 godina); i (iii) ISCED 3 – viša srednja škola, ekvivalentno 1-4 razredu srednje škole u okviru nacionalnog obrazovnog sistema (tipično za uzrast od 14-18 godina). Za potrebe izveštavanja na globalnom nivou, niža i viša srednja škola su kombinovane kao srednjoškolsko obrazovanje. Navedena starost dece je prilagođena tako da uzima u obzir starosni kriterijum za polazak u osnovnu školu. S obzirom da je starosni kriterijum za polazak u osnovnu školu u Srbiji izmenjen 2006. godine, posebni obračuni su primenjeni za decu rođenu 1998. godine i decu rođenu kasnije. Za prvu grupu dece odgovarajući uzrast za osnovnu školu je izračunat na osnovu starosti u kalendarskoj 2013. godini dok je za decu rođenu posle 1998. godine odgovarajući uzrast za osnovnu školu izračunat na osnovu punih godina starosti koje je dete imalo do kraja februara 2013. godine.
- 11 Obrazovni sistem u skladu sa nacionalnom klasifikacijom nivoa obrazovnog sistema čini 8 razreda obaveznog osnovnog obrazovanja (tipično za uzrast dece 6-13 godina), i 4 razreda srednje škole (tipično za uzrast od 14-18 godina). Navedena starost dece je prilagođena tako da uzima u obzir starosni kriterijum za polazak u osnovnu školu. S obzirom da je starosni kriterijum za polazak u osnovnu školu u Srbiji izmenjen 2006. godine, posebni obračuni su primenjeni za decu rođenu 1998. godine i decu rođenu kasnije. Za prvu grupu dece odgovarajući uzrast za osnovnu školu je izračunat na osnovu starosti u kalendarskoj 2013. godini dok je za decu rođenu posle 1998. godine odgovarajući uzrast za osnovnu školu izračunat na osnovu punih godina starosti koje je dete imalo do kraja februara 2013. godine.





**Srbija**  
**ISTRAŽIVANJE VIŠESTRUKIH POKAZATELJA**  
**POLOŽAJA ŽENA I DECE**  
**2014**

**Srbija – Romska naselja**  
**ISTRAŽIVANJE VIŠESTRUKIH POKAZATELJA**  
**POLOŽAJA ŽENA I DECE**  
**2014**